

HANUCA
la Templul
Coral
din București

Miracolul de demult, miracolul de azi

Hanuca pe care am prăznuit-o și anul acesta a însemnat o veritabilă demonstrație de vitalitate a obștii, în pofida diminuării numerice, o expresie elocventă a ecumenismului și a bune conviețuirii interetnice. Aprinzând tradiționalele lumânările la Templul Coral din București, am surprins atmosfera de regăsire sufletească, reunind, într-o tradiție care ne este dragă, evreii bucureșteni și prietenii lor.

Bucuria sărbătorii a fost împărtășită, alături de lideri ai F.C.E.R. și C.E.B., lideri ai A.E.R.V.H., ai A.C.P.R.I., ai Filialei „Sohnut”, ai Asociației pentru Pacea Religioasă, de personalități ale vieții socio-culturale românești, de Marele Rabin *Menachem Hacohen* și întregul Rabinat, de dr. *Zvi Feine* și *Israel Sabag*, directorul și, respectiv, directorul adjunct al Programului JOINT pentru România. Am fost, totodată, onorați de participarea a două eminente personalități ale lumii evreiești contemporane: Excelențele *Lor, Nicholas Taubman*, ambasador al S.U.A., și *Rodica Radian Gordon*, ambasadorul Israelului, în România.

Tradiția și reînnoirea sunt principalele caracteristici ale Sărbătorii Luminilor - s-a arătat în alocuțiunea președintelui F.C.E.R., deputat dr. *Aurel Vainer*. În același spirit, Marele Rabin *Menachem Hacohen* a rememorat miracolul petrecut în urmă cu mii de ani, când rămpășița de ulei neprofanat din Templul eliberat de opresori a luminat opt zile în loc de una singură, cum ar fi fost normal. Tot așa cum renașterea

iudaismului în comunitatea noastră, trecută prin Holocaust și totalitarism, o comunitate din care 97% din totalul ei a făcut Alia, este, de asemenea, un miracol.

„Vom face tot ce ne stă în putință pentru a vă ajuta ca, în obștea dvs., lumina să strălucească în continuare” - a fost sinteza gândurilor de Hanuca rostite de dr. *Zvi Feine*, în numele conducerii JOINT-ului.

După prologul muzical solemn, întotdeauna răscolitor („Ma Tovv” și „Ze Haiom”), interpretat de Corul Templului Coral (dirijor - *Maximilian Kertesz*), apariția micilor coriști de la „Talmud Tora” (dirijor - *Bogdan Lifșin*) purtând lumânările aprinse și cântând, cu farmecul purității lor, „Tind un lihtaläh” au înveselit inimi, au însemnat chipuri. De altfel, întreaga seară de Hanuca, la București (29 decembrie 2005), a fost caracterizată de această îmbinare între gravitatea meditației despre forța credinței în Lumină („Seibane Beit Hamikdaș” - prim cantor *Iosif Adler*, „Dumnezeu e-n toate” - *Gabriel Finkelstein Mustafă*) și exuberanța molipsitoare a copiilor și tinerilor, din potpuriurile muzicale în idiș și ebraică, fredonate de întreaga sală,

aplăudând în tact. Nemuritorul folclor idiș, timbrul inconfundabil al cântecului israelian (prezentatoare - dr. *Sorana Vereanu*) ne-au făcut să simțim cum ceva bun se petrece cu noi.

Cine crede că lanțul de aur al generațiilor e doar o metaforă, să vină să-l vadă cum palpită, cum trăiește, așa cum ne îndeamnă „Hanuca șpil”: „Lumânărica, mitițica, o vom aprinde neincetat...”

IULIA DELEANU

HANUCA
la Grădinița
și Școala
„Lauder-Reut”

„Copiii sunt
lumina care
ne semnifică
viitorul”

care-i va succeda la conducerea Fundației „Caritatea”. „Copiii sunt lumina care ne semnifică viitorul”, a spus președintele Federației, deputat dr. *Aurel Vainer*. Prima binecuvântare a lumânărilor a fost rostită de atașatul militar al Ambasadei Israelului în România, *Danny David*, împreună cu fetița lui, elevă a acestei școli: pace în Israel și în lume. N-au lipsit slagărele în ebraică și engleză, dansurile pe muzică hip-hop, scheciurile, poeziile, corurile, momentele coregrafice.

Calde felicitări *Tovei Bin Nun*, directoarei *Rosa Arsene Brumfeld* și întregului corp profesoral.

Filiala „Chabad
Lubavitch”
din România

Seară
de lumină
și cântec

Sala Palatului Național al Copiilor - neîncăpătoare. În rândul publicului - lideri ai F.C.E.R. și C.E.B., ai „Sohnut”, ai A.C.P.R.I. Atunci când îți împlinesti datoria, să nu spui niciodată: destul! Numai așa putem fi siguri că lumina de Hanuca ne va însoți pe tot parcursul anului. Acesta a fost laitmotivul lui *Hag Hanuca Sameah*, rostit de Rabinul *Naphtali Deutsch*, conducătorul Filialei „Chabad Lubavitch” în România, organizatorul seriei de lumină și cântec la aprinderea celei de-a treia lumânări de Hanuca (27 decembrie a.c.). „Ce bine și ce frumos este când frații stau împreună” - a reluat versetul biblic ec. *José Jacobescu*, președintele Forumului B'nai B'rith din România. În numele Ambasadei Israelului în România, vice-ambasadorul și consilierul cultural, *Netta Balazs*, și-a exprimat speranța ca Hanuca 5766 să aducă mult răvnita pace în Orientul Mijlociu. Cunoscuta formație israeliană de muzică folk „Motagim” a colorat cu harul muzicii și cu arta de a desființa distanța scenă-public buna noastră dispoziție. O mențiune specială - pentru filmul despre ajutorul oferit de Organizația Internațională „Chabad Lubavitch” victimelor catastrofelor *tsunami*, de la începutul lui 2005, și pentru bogata tratație de Hanuca. (I.D.)

HANUCA - SĂRBĂTOARE DE SUFLET

• **RĂDĂUȘI ȘI SUCEAVA.** Minuni de Hanuca se petrec și azi. Clubul Comunitar - plin de evrei și prieteni ai lor (deși era și prima zi de Crăciun). Au onorat Sărbătoarea Luminilor: prefectul județului Suceava, *Orest Onofrei*; reprezentantul Guvernului în teritoriu al D.R.I., *Vladimir Hapenciu*; directorul Direcției pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Național al Consiliului Județean Suceava, lector univ. dr. *Aurel Buzincu*; prof. univ. dr. *Horia Bârleanu*, decanul Facultății de Litere de la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava; familia dr. *Rostoș*, soț și soție, amândoi medici renumiți; *Traian Postolache*, directorul Muzeului Etnografic din Rădăuți; *Dorel Ursachi*, muzeograf la Muzeul de Istorie din Siret; reprezentantul minorității ucrainene, *Mihai Mihăiescu Aniuk*; reprezentanți ai unor firme de renume din Municipiul Rădăuți, *Georgeta Cusiac* și familia *Ion Preutesi, Daișin*. Minunile de Hanuca la Rădăuți nu s-au terminat aici. Fiindcă și alți oaspeți de seamă au poposit la Clubul Comunitar: directorul adjunct al JOINT în România, *Israel Sabag*, însoțit de un reprezentant al JOINT din Ierusalim, *Michael Platt*, și voluntarul JOINT în România, *Parker Crockford*, împreună cu o mulțime de tineri evrei bucureșteni, care au oferit un frumos program artistic (coordonator - *Erwin Șimșensohn*). Nici generația de mijloc (din comunitatea locală și din comunități învecinate) - prof. *Edith Șimșensohn* (Piatra Neamț), prof. *Dorina și Sorin Golda* (Suceava), un grup de 16 membri ai comunității din Botoșani - nu s-a lăsat mai prejos. (Coresp. - prof. *TANIA GRINBERG*)

• **TÂRGU MUREȘ.** Seară de poezie și muzică. Sinagoga - din nou arhiplină. Lumânările strălucind, pe care am avut onoarea să le aprindem, ne-au reînnoit mândria de a fi urmașii Macabeilor, ca și dorința de pace. Despre multitudinea semnificațiilor sărbătorii de Hanuca au vorbit profesorii *Vasile Dub* și *Gheorghe Diamantstein*. Apoi poezia (interpretă - prof. *Marta Szönyi*) și muzica (orchestra de cameră a Liceului de Arte) au întregit această seară de neuitat. (Coresp. - *ALEXANDRU AUSCH* și *TEODOR SCHWARTZ*)

• **SIBIU.** *Ladislau Deutsch* a evocat semnificația sărbătorii. La masa festivă și în acordul cântecelor evreiești, toți cei prezenți (printre care și invitați ai Forumului German și ai Bisericii Evanghelice) au trăit bucuria sărbătorii de Hanuca. (Coresp. - ing. *OTTO DEUTSCH*)

• **CRAIOVA.** Am cântat și noi cu tinerii coriști bucureșteni „*Ghilu Hamacabim*”. Președintele comunității, prof. univ. dr. *Corneliu Sabetay*, a vorbit despre importanța sărbătorii în istoria poporului evreu și în istoria universală. „*Hag Hanuca Sameah*”, din partea JOINT-ului, ne-a urât directorul adjunct al Programului JOINT pentru România, *Israel Sabag*. Mesajul de Hanuca al președintelui F.C.E.R., deputat dr. *Aurel Vainer*, a fost citit de coordonatorul pe țară al O.T.E.R., membru în Comitetul Director al Federației, *Attila Gulyas*. Cântecele unui grup de tineri evrei bucureșteni au însuflețit publicul. Am cântat și noi cu ei „*Ghilu Hamacabim*” și am aplăudat în tactul muzicii. (Coresp. - ȘTEFAN ARDELEANU)

• **LUGOJ ȘI REȘIȚA.** Un cor de... împrumut. Conducerea Comunității Evreilor din Timișoara și un grup de coriști au participat și în acest an la „Sărbătoarea Luminilor” din cele două orașe. Surprinzătoare a fost, în ambele locuri, prezența majorității membrilor comunității, care au venit să celebreze împreună Hanuca. Dr. *Paul Costin* a dat citire, cu acest prilej, mesajului președintelui F.C.E.R. adresat tuturor obștilor din țară. La Lugoj,

În afara manifestărilor care au însuflețit, tradițional, traseele Hanukiadei (vezi PAG. 8-9), Hanuca a fost celebrată și în alte comunități din mari municipii și județe.

președintele comunității, *Ivan Bloch*, și secretarul *Iosif Singer* au fost impresionați de efortul celor din Timișoara care au venit, chiar pe 30 decembrie, în comunitatea lor. Aceleași momente speciale le-au trăit și enoriașii din Reșița, prezenți la celebrare, alături de președintele comunității, *Benjamin Aspis*. (LUCIANA FRIEDMANN)

• **PLOIEȘTI.** Am spus *Bruhim Habaim* dragilor oaspeți: primarului *Emil Calotă*, vice-primarului *Grațela Gavrilescu*, directorului Direcției pentru Integrare Europeană al Primăriei, *Liliana Iliescu*, consilierilor municipali *Maria Gheorghe* și *Constantin Nemeș*, marelui oaspete *Israel Sabag*, directorul adjunct al Programului JOINT pentru România, și tinerilor coriști bucureșteni. Mesajul de Hanuca al președintelui F.C.E.R., deputat dr. *Aurel Vainer* (citit de conducătorul pe țară al O.T.E.R., *Attila Gulyas*), urările de sănătate, pace și bucurii cu prilejul Hanucăi, rostite de primarul *Emil Calotă*, cocteilul oferit de gazde în cinstea oaspeților au reînnoit speranțele noastre de bine. (Coresp. - *GILU IUFTARU* și *HORTANSA SĂVULESCU*)

• **RÂMNICU-SĂRAT.** Împliniri de Hanuca. Exteriorul sinagogii refăcut. Bucuria „mâinii” de enoriași locali ajutați de „sprijinitori” (expresie locală) ai lor (râmniceeni-israelieni).

• **BUZĂU.** Prăznuire... dublă. Mulți au fost invitații comunității tutelare (Focșani). Dar nu s-a putut să nu facă... „un pic” de festivitate și-n obștea lor. Și au făcut-o! Și a fost frumos!

• **DEVA.** Două „brahot”, *duet de oficianți și... o întregă comunitate*. Prima *braha* la lumânările („Leadlic”), *Vali*, cel de trei anișori. A doua *braha* („șeasa”), domnul *Alexandru Max*, octogenarul cu stagiu. Așadar, întreaga comunitate, cu mic cu mare.

• **PETROȘANI (VALEA JUULUI).** Ca să te aduni în silul obștei venind din marginile Petroșanilor, din Orăștie, din Lupeni, să aprinzi „plinul lumânărilor” (a opta zi de Hanuca), în miez de iarnă, dovedești a avea ceva de Macabeu. (G. BRUCHMAIER)

• **DEJ.** O mână de curajoși de toate vârstele, care-au luat în piept rigorile iernii, s-au adunat să sărbătorim împreună „zilele Luminii și ale biruinței Hașmonaimilor”.

• **SIGHET.** Președintele comunității, *Hary Marcus*, cu întreg colectivul său, ne-au întâmpinat cu căldură în sinagoga arhiplină, însuflețită de corul local.

• **BAIA MARE.** Ceea ce a reușit să facă președintele comunității, ing. *Nachman Șalic*, a fost peste așteptări, în condițiile în care, afară, era o ploaie de gheață: o sinagogă în care n-aveai loc să arunci un ac.

• **SATU MARE.** O uriașă Menora în curtea Templului, cuvinte calde de întâmpinare, rostite de președintele comunității, av. *Nicolae Decsei*, o fetiță de 5-6 ani aprinzând lumânările de Hanuca, în fața unui templu arhiplin.

• **BOTOȘANI.** Parcă nicaieri ca la Botoșani nu s-au servit asemenea *vareniches* cu borș de sfeclă. Am trăit o autentică atmosferă evreiască datorată corului (dirijori - *Gustav Finchel* și *Emil Mandric*) și, desigur, președintelui *Iosif David*.

• **DOROHOI.** Este greu pentru mine, ca președinte al acestei comunități, să vorbesc despre tot ce s-a făcut pentru a cinsti Sărbătoarea Luminilor. Mulțumesc tuturor celor care au venit la sinagogă și gospodinelor care au pregătit delicioasele mâncăruri de Hanuca. (Coresp. - prof. *IANCU ISIDOR*)

• **TULCEA.** Lumânările aprinse de *Giulia* și *Ariel Costescu* la sediul comunității, oficierea serviciului religios de către *Silviu Segal* și *Solomon Faimblat* și un invitat de Hanuca: doctorul *Sezonov*. O comunitate mică cu inimă mare. (Coresp. - ing. *SOLOMON FAIMBLAT*)